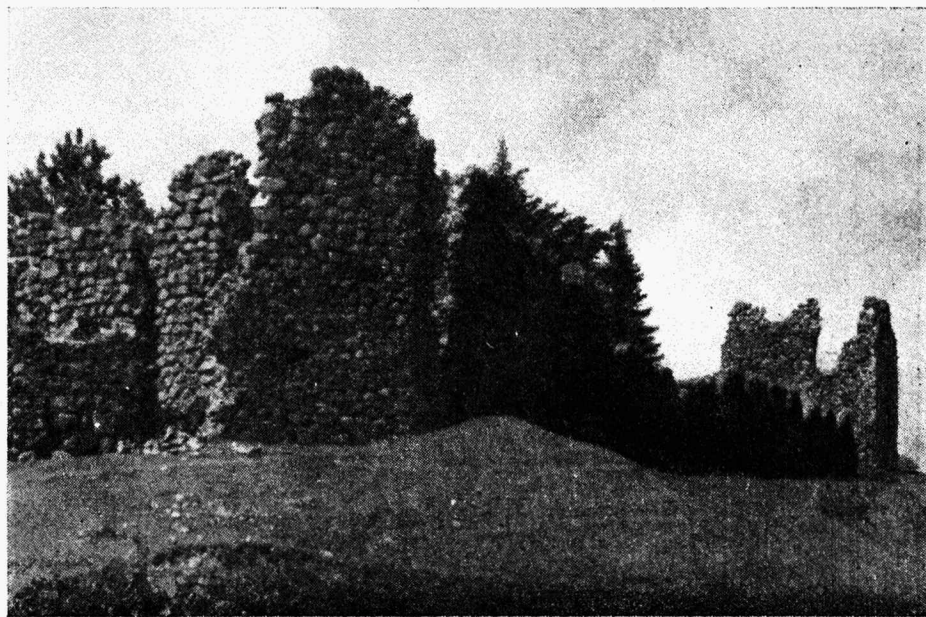

TÕUSEV NOORUS

NR. 5 * 1937 * JUUNI

Eesti muistsete kindluste varemed teavad jutustada mõndagi meie esivanemate vaprust.

VÄLJAANDJA
PÕLLUTÖÖKODA

Täis nooruse jõudu

vaimult värsked ja sisult uus on

Uus Eesti igapäev

SELGELT, tõetruult ja asjalikult loete „Uus Eesti“ veergudelt igapäev väga palju tarvilikku ja huvitavaid kodu- ning välismaalt.

Teadlikul kodanikul on oma huvides tarvilik lugeda iga päev „Uus Eesti“

Väärtmetallasjade
ja Märkide Tehas

ROMAN TAVAST

Tallinn, Pärnu mnt. 20
Telefon 452-79

Meie valmistame võistle-
mata häduses

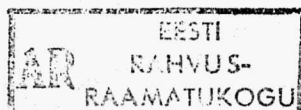
auhindu
kingitusesemeid
ja märke

hõbedast, kullast ja
muist metallest

Kõik

teadlikud noored
tellivad omale
ajakirja

Tõusev Noorus

Võidupühaks.

Maailma ajaloos kõneldakse Madal-
maade kangelaslikust vabadusvõitlusest,
kus kümned tuhanded isamaa truud pojad
panid oma elu kodurahva vabaduse alta-
rile. Inimkond imestab veel tänapäeval
nende vaprate meeste kangelasmeelt.

Ka meie, eestlased, oleme kangelasli-
kult võidelnud oma vabaduse eest. Aja-
lugu märgib aga meie võitlustest vaid 1343.
aasta Jüriöö vabaduspuhangut ja viimast
Vabadussõda. Seda on vähe.

Kogu meie ajalugu, meie minevik on
olnud üks suur ja lõpmatu vabadusvõit-
luste ahel. Juba muistses minevikus võit-
lesid meie vaprad esivanemad idast peale-
tungivate slaavlaste tõugudega, lõunast
Leedu ja Läti rahvastega ja põhjast skan-
dinaavlastega. Võideldi ja püstiti, kuni
tulid saksa raudrüütliid ja taanlased, kes
lõpetasid meie iseolemise, kes orjastasid
meie rahva.

Orjastasid? On see õige? Kas julge-
me Võidupühal öelda, et eestlane on olnud
kunagi ori? Ei! Võõrad võisid võtta
eestlase maa ja varanduse, võisid omaks
tunnistada ta ihu ja teda müüa ja vahetada
kui koera. Aga eestlase hinge ei orjasta-
nud keegi! Eestlane oma hingepõhjas jäi
vabaks inimeseks, olgu võõras ike nii
karm ja häbistav kui tahes.

Aastasadu põles eestlaste südames va-
badustuluke. Kuigi isa mõisapõllul ham-
baid kiristades kannatas võõraste kepi-
hoope, kuigi ema oma sõrmed mõisatööl
veriseks ketras, ei unustanud nad oma

lastele sisendama vabadustahet. Ema-
piimaga joodeti meile kangelasmeelt ja
koduarmastust. Suitsutares jutustasid
elatanud raugad avasui kuulavaile mudi-
lastele muistsete Kalevite vägitegudest ja
aegadest kus eestlane oli vaba peremees
omal maal. Ning mudilased kuulasid, nen-
des pakitses tahe jälle kord saada pere-
meheks omal maal, nende südamesse kas-
vas kättemaksu iha ja vaen võõraste van-
gistajate vastu.

Nagu varjatud säde tuha all, mis val-
mis iga hetke lõkkele lööma, nõnda loitis
vabadustuluke eestlaste hinges põlvest
põlve.

Puhuti löi see sädemeke lõkkele, kas-
vas lõõmavaks leegiks. Kuid tund polnud
veel tulnud. Vaenlane oli liiga tugev ja
lämmatas kõik vabastamiskatsed juba
idus.

Vaprate esivanemate jälgedes käisid
need kangelased, kes vabaduse eest ohver-
dasid oma elu Loode ja Võnnu lahingutes.
Ning meie võitsime! Meie purustasime
raudrüütliite järeltulijate rauddiviisi. See
oli 1918. aastal, kui kuulutati Eesti iseseis-
vaks vabariigiks. See on kui legendaarne
kangelastegu, et jõuti ajani, millest laulik
mõni põlv tagasi ainult kajastusi nägi.
See suur õnn elada iseseisvas Eestis, mis
meile osaks on saanud, ei ole iseenesest
rütpe vajunud, vaid on mõudnud palju
inimohvreid, palju verd, palju õnnetuid
perekondi ja suuri materjaalseid ja moraal-
seid ohvreid.

Meis kaasaegseis peab tõsine aukartus olema inimeste vastu, kes kaugel vaenuväljal panid oma elu kaalule endi, teiste ja tulevaste põlvede vabaduse eest. Ja neile kangelastele, kes lahinguis langesid, on püstitatud võimsaid mälestussambaid. Vaimusilmade ette kerkivad mehed — võimsad ja tugevad, täis noorustuld, elurõõmu ja tegevustahet — Vabadussõjas langenud kangelased. Oleme vaid niipalju suutnud neid tänada, et oleme püstitanud nende kangelaste mälestuse jäädvustamiseks mälestussambaid.

Meie, noored, oleme saanud vanemalt põlvelt vaba iseseisva Eesti, kus võime endi noorusenergiat tööle rakendada, sellepärast omal jõul ja ühisel nõul tahame end rakendada tulevase avarama Eesti kodu loomisele, kus kõik meie püüded ja eluideaalid rahuldumist leiavad.

Võidupüha on võitluses langenud kangelaste püha. Mälestame ja täname südames neid, kes varisesid muistseil taplus-

väljadel, kes närbusid vangitornides, kes langesid punastega ja landesvääriga võitluses; mälestame mehi, kelle soontes voolas Kalevite julge veri.

Aga võidupüha sisendagu meile julgust ja indu ka tulevasteks võitlusteks, kui Kõigevägevama tahtel peaksid tulema uued kannatusajad, kasvatagu meis kodumaa armastust ja kangelasmeelt.

Võidupüha õhtul lõkendavad võidutuled üle maa ja kuulutavad, et eestlane on vaba rahvas, et eestlane on üksmeelselt valmis võitlema kõigi sisemiste raskuste ja väliste vaenlaste vastu, et eestlane tahab võita ning jääda igavesti vabaks!

Meie, noorte, kes hoiame kõrgel sinimustvalget ja kes oleme täis noorustuld, elurõõmu ja tegevustahet, lipukirjaks olgu:

Vaba olgu Läänemeri,

Vaba Eesti muld, sa kuld!

Hanno.

See oli inglaste võidulaul traditsioonidele.

Vana rahva tarkus ütleb, et harjumus on inimesel teiseks iseloomuks, harjumusel on inimese elule sama suur mõju kui iseloomulgi. Koer kes on kutsikana nälgjane — jääb ka kogu elu ajaks nälgjaseks. Noor inimene, kes pole õppinud 20 eluaastani puhtust ja korda pidama, — jääb eluks ajaks kasimatuks ja rämpaseks ega oska ennast korralikult riietadagi.

Sellepärast on harjumustel ja traditsioonidel eriti suur ülesanne täita nii üksiku inimese, perekonna, seltskonna kui ka rahva ja riigi elus.

Eriti hinnatud ja austatud on vanad kombed ja traditsioonid Inglismaal. Seda on alla kriipsutanud eriti viimane aasta.

Kõrvaltvaatajale paistavad inglaste traditsioonid nende peensustes sagedasti pentsikutena. Kuid inglased peavad neist kraplikult kinni. Nad tõendavad, et see on Inglismaa ja kogu Inglise impeeriumi alusmüür ja tugi. Neil traditsioonidel püsivat nende vägevus. Need andvat neile lakkamatut jõudu valitseda maailma suurimat riiki.

Üles lugeda kõiki neid traditsioone, millele on rajatud üksiku inglase, tema perekonna, seltskonna, omavalitsuse ja riigi elu juhtimine nii argipäeval kui pidulikel juhtudel, oleks võimata. Need traditsioonid on sagedasti pärit igivanast paganausu ajast. Kuid ka uuema aja elu avaldused on inglased valanud traditsioonide kujul vankumatudesse vormidesse. Näitena toome kas või inglise parlamendi, kus inglased samuti tegutsevad vanade traditsioonide järele.

Villakaubandus ja riidetööstus olid need alad, mis panid inglise majanduse vägevusele aluse. Selle täheks on veel praegu inglise parlamendis olemas suur punasesse riidesse mähitud villakott, millel istub lordkantsler, kuninga pitsati hoidja. Niisugust istet pole üheski teises parlamendis kogu terves maailmas.

Inglise parlamendi alamkoda on tekkinud ülemkoja (lordide koja) kõrvale aja jooksul. Vanasti oli neil ainult üks koda, ühekojaline parlament, kus olid peale suurnikkude ka kesk- ja alamal

Inglise parlamendi alamkoda
 kunstnik Harry Furniss'e
 maali järele.

klassil oma esindajad, kuid neil ei olnud seal hääleõigust. Et oma nõudmisi läbi arutada, kogunesid nad kõrvalolevasse saali koosolekuid pidama ja seal tehtud otsused kandis siis üks kõneleja (inglise keeli „speaker“ — loe spiiker) parlamendis ette. Hiljem kujunes neist esindajaist inglise parlamendi alamkoda, kelle esimeest hüütakse praegugi „spiikeriks“ (kõnelejaks) olgugi, et ta pea kunagi ei kõnele nagu teiste parlamentide esimehedki kogu maailmas — ainult kuulab. Kuid traditsioonide kohaselt hüütakse teda ikka kõnelejaks.

Huvitav on veel märkida, et inglise parlamendis alamkojas kus 615 saadikut on 476 istekohta. Kui kõik saadikud koos on, siis peavad 139 saadikut seisma püsti. See aga ei ole viinud inglasi mõttele ehitada uut parlamendi hoonet, kus kõik istuda saaks. Nad peavad kinni oma traditsioonidest ka püsti seistes.

Teiseks iseäralduseks on see, et parlamendi istungil viibivad naised peavad is-

tuma „daamide rõdul“, mis on eraldatud muust ruumist kullatud traatvõrega. Naisetele hääleõiguse andmine see on inglise parlamendi ajaloo oma ette peatükk.

Sakslane, kes külastanud kunagi inglise parlamenti istungi ajal, kirjutab sellest järgmist:

„All esimesel pingil alamkoja juhataja toolist paremal istub sir Chamberlain — inglise välisminister — kõrvuti peaministri Baldwiniga. A. Chamberlainil on tsilinder tõmmatud otsaesisele, mõlemad käed on tal surutud taskutesse ja üks jalgadest sirutatud kaugele ette. Teine jalg on tõstetud lauale, millel seisab alamkoja suveräänsuse tunnus. Mõnikord paneb ta lauale mõlemad jalad. Vastaspingil istuv opositsiooni juht Mac Donald on samuti mõlemad jalad pannud lauale, nõnda, et ainult valitsuse kepp eraldab neid Chamberlaini jalgadest. Nende kõrval ja taga istuvad parlamendi liikmed küll kübarates küll ilma. Ka Baldwin istub enamasti kübaras. Oma kohtadele on saadi-

Toetaja-liige V. Metti kõneleb Torma maanoorterangi poolt korraldatud C. R. Jakobsoni mälestusaktusel.

kud kogunenud enne seda kui parlamendi töökoosolek algas palvega.

Iga parlamendi liige kes tahab kõnet pidada, annab sellest märku juhatajale sellega, et tõuseb omal kohal püsti ja võtab kübara peast. Oma kõne peab inglise parlamendi alamkoja liige koja esimehele alustades harilikult sõnadega: Härra spiiiker... Ta ei kõnele mitte teistele parlamendi liigetele nagu see viisiks on mujal.

Ülemkojas on see vastupidi. Kõneleja pöördub siin kõnega koja liigete poole alustades harilikult: Lordid... Ühtegi koja liiget ta aga ei nimeta nimepidi, vaid saadiku valimisringkonna järele dituleerides see juures koja liiget õpetlaseks — kui ta on jurist, vapraks, — kui on kõnetatav ohvitser, tähtsaks — kui ta on lord, auväärseks — kui on vaimulik, sügavalt austatuks — kui on tegemist endise ministriga jne. Kõigile teistele öeldakse aga lihtsalt: Lugupeetud saadik Yorkist jne.

Ainult sel korral kui speaker on kohustatud saadikut kutsuma korrale hüüab ta saadikut nime pidi.

Kolm kõrgemat ametnikku Inglise alamkojas kannavad peas parukaid nagu

kohtunikud ja advokaadidki oma ameti talitustel. Kübarates saadikud istuvad siin pikiseina asetatud pinkidel kahel pool saali kuna keskele on jätud vaba ruum. Siin asub ka laud. Lahkudes saadik iga saadik kummardab möödudes esimehe toolist nagu vanasti kummardasid mungad oma abbatii. Protokolli asetäidavad ajalehe „Times'i“ kirjutised.“

Need oleks lühidalt kokkuvõetud silmapaistvamad traditsioonid, millest inglise parlament peab kramplikult kinni. Selliste traditsioonidega on tihedalt läbi põimitud kogu inglase isiklik, seltskondlik ja perekondlik elu. Neid traditsioone võetakse neil aluseks isegi kohtupidamisel nagu sedusi.

Asja möödunud inglise kuninga kroonimise pidustused olid oma suurejoonelisuse ja toredusega kõigi nende traditsioonide võidulauluks. Siin näidati neid nende kõrgeimas tipus ja hiilguses kogu maailmale. Inglise traditsioonide vägevust tundis ka kogu maailm siis kui kuningas Edward 8. loobus troonist.

Kui paraleele tõmmata meie ja inglaste elu vahel, siis näeme, et traditsioonide poolest oleme päris verivaesed. Neid tahame meie alles hakata looma. Kus nad meil veel on püsinud, see on maal, taludes. Kuid siingi on nendest sajad revolutsiooni ja muud tuuled üle käinud. Linnades pole aga neist jälgegi. Eestlane kui linnakodanik on selleks alles väga noor.

Traditsioonidest ollakse meil arvamisel, et nad panevad igasuguse edu kammitsasse. Sellepärast ollakse ka nende vastu vaenuline. Meie lugupeetud riigimees, kes oli kaua aega riigikogu esimeheks ei julgenud omal ajal näiteks riigikogu istungeid alustada hümmi laulmisega, rääkimata jumalateenistusest, sest kartis äärmiste pahempoolsete poolt hümmi teotamist.

Inglaste traditsioonid ei ole aga sugugi keelanud neid sammumast moodsa tehnika, majanduse, kaubanduse ja suurima isikuvabaduse ees otsas kogu maailmas.

Kuid ka meil on alanud uus ajajärk, kus luuakse ja elustatakse traditsioone. Selles uues ajajärgus on suured ülesanded täita ka meie noorusel. **G. Milvere.**

Tervitused põhjapoolt Soome Lahte.

Soome noorsoo seas on tõusmas tugev huvi hõimutöö arendamise vastu Eesti noorsooga. See ei ole muutunud küll veel üldiseks nähteks, kuid süveneb järjest. Arvukas pere noori Varsinais — Soomest, Salo piirkonnast, saadab Teile, Eesti noored, siin koos allakirjutanuga soojemad südamlikud hõimu-tervitused.

Kui hõimutöö laiemas ulatuses ei ole andnud rahuldavaid tulemusi, siis seepärast, et harrastusinnukail noortel on puudunud algatajad ja teadmised, kuidas suhtuvad hõimutöösse Soomelahe lõunapool asuvad hõimurahva noored. Olukord paraneb aga iga päevaga, kuna järjest laieneb noorsoo keskel, eriti õppiva noorsoo reas, side vastastikuste külaskäikude ja kirjavahetuse teel. Meie ümbruskonnas on eriti hõimuaadet ja noorsoo koostööd arendanud tuntud „eestistunud“ Turulinna õpetaja L. J. Kivisaari, kes viibis möödunud aastal Eestis pikemal õppereisil. Ta jutustas, et Eesti noorsugu on hõimutöö küsimusest rohkem vaimustatud, kui Soomes arvatakse aimata. Meil areneb praegu hõimutöö mõte eriti nooremate südames, millele võib rajada häid lootusrikkaid tulemusi ja teineteisest arusaamist.

Suvi on alanud ka põhjapool Soome lahte, mis pannud ka Soome noorte südamed tugevamalt põksuma. Siin on suve-

ööd valged ja luulelised, kus matkad ja õppereisid on eriti virgutavad ja kõitvad. Viimasel ajal on noori eriti haaranud matkade huvi, milleks vastavad aatelised seltsid ja liidud on igal pool jõukohaselt kaasa aidanud. Eesti maast ja loodusest siin palju ei teata, küll vaid ainult üldjoontes seda, et lõunapool Soome lahte asub me lähem sugulasrahvas — eestlased.

Haritud ja rohkem kooliskäinud noorsugu teab ajaloost aga seda, et meie Soome rahvast h ä m e l a s e d on varemalt lõunapoolt Soome lahte siia siirdunud ja enesele uue asupaiga Hämes leidnud. Praegu on meil käsil koduümbruse uurimus, et jõuda selle kaudu selgusele me esivanemate elusaatusest.

Eesti ja Soome keeles, eriti idavarsinaissoome murdes ja eesti keeles on imestamisväärne sarnasus ja nad on vastastikku arusaadavad. Siin Salo ümbruskonnas olevad kohanimed tuletavad peaaegu kõik meelde Eestis olevaid kohanimedid, eriti külade ja vanade talude nimesid. Kahtlemata loodame leida mõndagi huvitavat alatud koduümbruse uurimusest.

Lõpetades soovime vennasrahva noortele õnnerikast suve ja ühisarusaamise süvenemist.

Urho Muuramo.

Salu, Halikontulli, 20. 5. 1937.

Mõtteid Võidupühal.

Aare Niinemägi.

*Me kõikide hinges on valgusesäde,
me kõikide südames armastused,
me soontesse pärandud silkemat väge;
meid kannavad tuhanded tahted ja teod.*

*Meis valgusesäde on säilinud vahvaist,
kes elu on loovutand isademaal —
kes elu on andnud, et sirguda vapraiks
võiks tõusvad noored me põlisel raal.*

*Meis hingestund sadade aastate püüded,
meis tungitseb tuhandeist vanemaist kirg:
et olgu meis koidiku heledat sädet,
et olgu meis tõusvale päevale virg!*

*Me noored, kes tõuseme, kasvagem kind-
Ei sammugi taanduda tohi sel teel [laks!
Me isadema on võitude hinnaks
ja temale pühendud olgu me töö!*

Oskusvõimete viievõistlus.

Meie noorte organisatsioonides on senini toimunud võistlused korraga tavaliselt ühel või paaril alal. On isegi välja kujunenud peaaegu organisatsioonide liigitamine teatud alade järele, mis tingitud seal korraldatud esikohale nihkunud võistlusaladest. Nii korraldavad ühed organisatsioonid eriti kõne- ja deklamatsiooni-võistlusi, teised kirjandite, kolmandad spordi-, neljandad ainult puhtpõllumajanduslikke võistlusi.

Noorte tööd ja tegevust on vajalik aga arendada mitmekülgset, ja võistlused on vahendid, mille kaudu pääsevad esile mitmekülgset arendatavad alad. Organisatsioonide vahelises võistluses on senini leidnud hindamist üksik-võistlusalad ning seega on arendatud tööd ja tegevust organisatsioonides ka nende alade kohaselt, mis ei ole olnud igakülgset süstemaatilise.

Organisatsioonide tegevuse mitmekesistamiseks oleks vajalik organiseerida võistlusi horraga mitmelt alalt, milles oskusvõimete arendamiseks on väga kohane maanoorte organisatsioonidele oskusvõimete viievõistlus rändauhinnale, kus igal aastal on uued võistlusalad.

Oskusvõimete viievõistlus võiks toimuda järgmistel põhimõtetel.

Võistlusaladeks tuleks valida viis oskustööd nõudvat ala, näiteks: 1) taimekasvatus, 2) loomakasvatus, 3) käsitöö, 4) vaimliste võimete ala ja 5) sport.

1. Oskustööd taimekasvatases. Võistluseks võiks valida näit. külvi, taimede pikeerimise, taimede istutamise, muldamise, harvendamise, maa kaevamise, juurvilja koristamise, puude ja põõsaste istutamise ja teised tööd, mis on ühenduses taimekasvatuse töödega. Töö kestvus olgu vähemalt 5 min.

2. Oskustööd loomakasvatases. Võistlus võiks teostuda mõnel loomakasvatuse alal, näit. hobuste rakendamine, hobuste esitamine, loomade puhastamine, loomade hindamine välimiku järele, lüpsmine, sugulindude valik jne.

3. Oskustööd käsitöös ja kodumajanduses. Võistlus võiks sündida mõnel käsitöö või kodumajanduse alal, näit. poistele — nõõride sõlmimine ja sidumine, mõne tööriista parandamine, väikeste esemete valmistamine, tähtsamate põllutööriistade osade nimetus ja asetus, aknakiti valmistamine, lavamattide valmistamine, korvide punumine, tööriistade teritamine ja teised poiste käsitööalad. Tütarlastele — kinda või mõne muu kudumiseseme valmistamine, suka-nõelumine, nõõpide õmblemine, nõõpaukude valmistamine, kraasimine, õunte ja kartulite koorimine, laua-katmine, voodi-katmine ja muud säärased tööd.

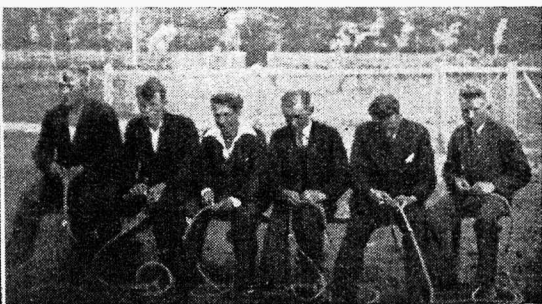
4. Vaimliste võimete alal: Kõne- või deklamatsioonivõistlus kas ettevalmistatud või ettevalmistamata teemal või kirjand kodumaa ajaloo või maanoorte tegevusest. Võistluse aeg võiks olla 15—30 min.

5. Sport. Valida üksikud või mitmed spordialad, nagu jooks, hüpe, ujumine, jalgrattasõit, takistustega jooks, informatsioonijooks, orienteerumisjooks, eriti hea on kombineeritud teatejooks.

Valides niiviisi võistlusalad korraga viiel erialalt rakendame noorte päeva ja võistluste tegevusse korraga noored, kes on osavad taimekasvatases, loomakasvatases ja käsitöös, kuid ka need, kes on „kuldsood“ või noored kirjanikud, näitlejad, ja ka sportlased. See kombineeritud mitmekesine võistlus võimaldab noori rakendada korraga rohkemal ar-

Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühenduse oskusvõimete viievõistlus. Vasakul — kapsataimede istutamine, paremal — auhindamiskomisjon Põllutöökoja rändauhinnaga.

Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühenduse oskusvõimete viievõistlus. Vasakul — kindakudumine, paremal — köite sõlmimine.

vul tegevusse, kuid ühtlasi loob ka täieliku võistluse ringide-vahelisse töökavasse. On soovitatav eri võistluste aladel määrata võistlejate vanuse alam- ja ülemmäärad. Organiseerides sääraseid võistlusi põllumeeste konvendi piirkonnas, peab olema teatavaks ajaks teostatud ringides eelvõistlus või kuidagi teisi jõutud selgusele iga ringi tublimate eriala liikmete suhtes. On teatud tähtjaks selgunud üksikorganisatsioonide paremad võistlejad, siis võib organiseerida ka põllumeeste konvendi piirkonnalist organisatsioonide-vahelist võistlust.

Toimub oskusvõimete viievõistlus rändauhinna, mille jäädavalt omandamiseks tuleb seda võita mitu korda, siis on soovitatav,

et võistlusepäeval, kus üle antakse rändauhind võitjale organisatsioonile, kuulutatakse välja ka järgmise aasta võistlusealad.

Igal aastal tuleks jäädvustada rändauhinna võitja organisatsiooni ja võitjate võistlejate noorte nimed.

Esimene sellelaadiline maanoorte oskusvõimete viievõistlus Eestis toimus Kodavere-Alatskivi Maanoorte Ühenduse korraldusel 23. mail 1937 Saarel, Saare Põllumeeste Seltsi juures, mida jälgis haruldase huviga üle kolmesajapealine pealtvaatajate kogu hilisõhtuni.

Esimese oskusvõimete viievõistluse tulemusel Saarel õigustavad sellelaadilisi võistlusi korraldama ka teistes tööpiirkondades.

Mag. agr. End. Vint.

Koolinoorte ülesandeid.

„Kui meist peab kasvama — seda me ju tahame — omapärane alatiseks püsima jääv kultuurrahas, siis ei jää meil teist teed, kui alustada otsast peale maamulla ja põlise aklimatiseerunud taime kultiveerimist, millest kasvab omapärane eesti kultuurpuu species Balti rannikul — *Quereus esticus*.“

K. Liidak.

Algav suvehooaeg paiskab klassitubadest maale tuhandeid noori. Need on noored, kes tulevad oma kodudesse veetma suvevaheaega või, olles lõpetanud hariduskäigu koolis, siirduvad jälle tagasi külla harima oma isatalude maad.

Neile noortele ongi pühendatud käesolevad read. Olete lugenud ja kuulnud neid sõnavõtte ja põhjendatud kaebusi maanoorte linnastumisest vaimult ja mõtteilt. Olete võib-olla kohanud perepoegi,

kes kooliajal on võõrdunud kodust ja maast ja nüüd selle asemel, et tunda loovat tööroõmu maal, virelevad viletsa näljapalgaga linnas autojuhina või uksehoidjana, ja peretütred, kes linnas teevad sunnitud „saleduskuure“ müüjannadena või toatüdrukutena või ka — halvemal juhul — „tööta haritlastena“.

Meie talud on kiiresti muutumas kultuurseteks kodudeks ja nad võivad pakuda ka haritud noortele hoopis rohkem roõmu kui linna üüritoad. Eriti siis, kui noored ise siin käed virgasti külge panevad.

Peame jõudma niikaugemale, et mitte häda ei sunni inimesi maale, vaid et maa ise meelitaks neid sinna.

Sinnapoole püüavad meie organiseerunud maanoored. Arendatakse maast madalast kutseoskust tegeliku tööga, ku-

jundatakse tervet maailmavaadet, kasvatatakse algatusvõimet, kaunistatakse ja sisustatakse kodu — kasvatatakse endid ja teisi armastama maad, maatööd ja maainimesi.

Need eesmärgid on suured ja sinna poole rühkimiseks on väga palju teid ja teeradu. Noored, kes saanud enam haridust, kes varustunud paljude üldhariduslikkude teadmistega, võimetega ja oskustega ja kes omavad tahet, saavad pakkuda siin palju abi kaasnoortele. Külanoorstega käsikäes käimine ja töötamine on ka neile endile samavõrra tähtis. Küla kaasnoortest eralduv noor muutub egoistlikuks erakuks ja tuimub ning tülpib varsti ilusast suvevaheajast ja kaunist kodust.

Halvemal juhul meist saab külavahel rõvetsev ja tuigerdav, linnauulitsail ja kinode eeskodades lõõpiv „kraade-güm-nasist“. Paremalt juhul, ja see ähvardab isegi kõige paremaid noori, on oht jääda eluvõõraks raamatu- ja kabinetinimesteks.

Just nooruses peab nägema, mida vajab rahvas ja maa ja nooruses tuleb ot-

sida vastused ja seada sihid, kuidas muuta elu ilusamaks ja vabaks pahedest.

Rahva hädade tundmaõppimiseks ja nendele paranduste leidmiseks minge küla kaasnoorte sekka, hoidke sõbralikud suhted oma algkooliaegsete sõpradega. Teadke, et „laip hakkab mädanema kõhust, elav inimene südamest“ ja, et „inimene kui niisugune on surnud, niipea kui on surnud tema igatsus kõrgema järel. Kes jääb, on ainult füüsilis-bioloogiline loomolend, rehkendada mõistev ahv.“ (Dr. A. Annist).

Sellepärast kartke seda vaimlist vanadust ja tardumist, mis vähendab innustumise ja paremaks ning ülevamaks saamise võimet.

Rakendage oma teadmised elu teenistusse kaasnoorte seas, neid aidates ja neilt õppides, seadke haridus elu teenistusse ja ei mitte ainult elu krooniks.

Meie riik vajab ausaid tööinimesi ja eriti oskajaid tööinimesi, „kuid ikkagi — eelkõige usku maasse, seda mis kõigutab mägesid.“ (K. Liidak).

Agr. A. Mark.

Puuliikide eraldamisest.

Jalakas, põldjalakas, künnapuu.

V. Ritslaid. Vanem metsanduse konsulent.

Liikudes põllul, metsas või mujal, näeme igal pool enda ümber elavat loodust. Küll on seal rohtu, lilli ja puid, küll igasuguseid loomi ja putukaid. Neid looma- ja taimeriigi eriliike on väga palju. Elusolevuste tundmaõppimine ja määramine oli raske seniajani, kuni hakati looma kindlat süsteemi elusolevuste määramiseks.

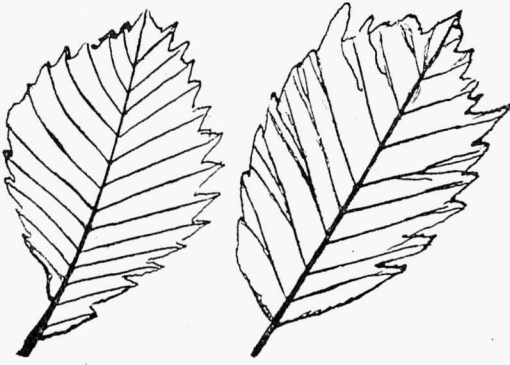
Looma- ja taimeriigi esindajad jagati nende eluavalduste, iseäralduste, paljunemisviiside jne. järele klassidesse, klassid sugukondadesse, need perekondadesse ja perekonnad liikidesse (selt-sidesse). Liik omakord võib moodustada veel erivorme, kus samal liigil on näiteks korgitaolise koorega vorm (korkjalakas) või kirjude lehtedega vorm (kirjuleheline saarvaher, kontpuu jne.).

Puuliikidest tuntakse meil hästi kuuske, mändi, pihlakat, kaske, leppa, jalakat, pärna j. t., aga raskusi teeb nende puu-perekondade eri liikide tundmine. Meil kasvab mitu kaske (arukask, sookask, madalkask ja vaevakask), kaks leppa — valge ja must lepp, kaks jala-

kat — jalakas ja põldjalakas ning jalakate perekonda kuuluv künnapuu. Nende ja teiste puuliikide eraldamine on huvitav ja tarvilik, kuna ühest puust saab paremini valmistada üht tarbeeset ja teisest teist.

Järgnevas õpime tundma künnapuud ja jalakaid. Neid puuliike kasutatakse mööblitööstuses, sõidukite osade valmistamiseks, masinaosadeks ja treitud esemete materjaliks. Künnapuu, kui eriti vintske, on otsitud loogapuu, kuid tema eraldamine jalakast teeb sageli raskusi.

Künnapuu leht on ebasümmeetriline, kusjuures leherootsu küljes üks lehepool on teisest tublisti allapoole laskunud. Lehe alumine pool on kergelt karvadega kaetud või on jälle karvatud ainult leherootsu külgsuonte hargnemiskohtade nurkades. Lehtedel lõpevad kõik külgsuoned lehe hambukese tipu. Ainult harva on mõne külgsuone ots kaheharuline. Künnapuu oksad on asetunud tüve külge kahele poole, moodustades koos tüvega enam-vähem vertikaalse tasapinna. Künnapuu

Künnapuuleht

Jalakaleht

pungad on karvadeta, pisikesed, teravaotsalised. Pungasoomused on helepruunid.

Jalakaleht on jämedama lehevarrega kui künnapuuleht; lehed on peaaegu sümmeetrilised. Täiesti väljaarenenud lehed on tumerohelised, karvadega kaetud ja alt heledamad, lühikeste karvadega kaetud. Lehed on hästi karedad. Pungad on tõntsiotsalised, laiad,

mustjaspruunid ja roostevärvi udugarvadega kaetud.

Põldjalakalehed on õhukesed, nahkjad, lehetipp on terav ja lehealus ümmargune või loogas kiiljas, vahel viltusüdaajad. Täiesti väljaarenenud lehed on pealt tumerohelised, läikivad, siledad või nõrgalt karedad, alt on lehed helerohelised, karedad või vahest ka siledad ja kaetud õige väikeste valgete täppidega. Vahest on lehesoonte nurkades väikesed valged karvakeste kimbud. Soontevõrk põldjalakalehel on õige sarnane künnapuulehesoonte võrguga. Pungad on põldjalakalehel ümmarguselt-munajad, tumepruunide soomustega, millele ääred on helepruunid.

Jalakate ja künnapuude seeme valmib mais või juunis ja variseb umbes 1 nädal pärast valmimist. Külvi võib teostada kohe pärast seemne valmimist ja korjamist. Seeme idaneb umbes 5—6 päeva jooksul. Kohe pärast seemete valmimist teostatud külvi korral suudavad taimed sügiseks puistuda ja hoiduvad hästi üle talve.

Jalakaid kui ka künnapuid üksikute puudegruppidega koduümbruses tasub kasvatada kui tarbepuid, mis mõjuvad ka ilupuudena hästi.

Kodukaunistamise võistlus maanoortele.

Maanoorte kodude kaunistamise hoogsamaks läbiviimiseks korraldab Põllutöökoda ülemaalisel Maanoorte Ühenduses registreeritud maanoorte organisatsioonide vahel kodukaunistamise võistlust. Võistlusega tahetakse noori ergutada tööle kodukaunistamise alal hästi läbimõeldud ja õieti koostatud kava järele.

Võistlusest saavad osa võtta need maanoorte organisatsioonid, kus kodukaunistamise töörühmas tegutseb vähemalt 5 liiget.

Kõige tähtsamad eeldused kauni kodu loomisel on puhtus ja kord, seepärast iga kodukaunistamise töörühmast osavõtja maanoor teostab oma kodutalus algelised, endastmõistetavad puhtuse ja korra nõuded (hooldab selle eest, et õuel ei leiduks prügi ega pühkehunnikuid, et elumaja esine oleks alati korralikult puhtaks pühitud, et õues ei oleks laokil põllutöömasinaid ega riistu, et puud oleksid korralikult laotud riita, et koduümbruses ei leiduks lagunenuid aedu jne).

Võistlusest osavõtja teostab võimalust mööda juba 1937. a. puude, põõsaste ja hekkide istutamist (kui on jõutud kava selles osas koostada) ja hoonete värvimist (kui vanemad on nõus andma selleks vajalist kaasabi).

Iga kodukaunistamise töörühmast osavõtja maanoor valmistab oma kodu lähema ümbruse plaani, kuhu märgib hooned, teed, aiad, kaevu, praegu olevad hekid, ilupuud, põõsad, muruplatsid jne.

Plaani koostamise abinõudeks annab Põllutöökoda võimalikult igale võistlusest osavõtjale maanoorteringle välja ühe prismaekkeri ja ühe mõõdulindi, Kohaliku maatulunduskonsulendi või mõne teise asjatundja juhatusel korraldatakse tegelik kursus koduümbruse plaani koostamiseks, kui see osutub vajalikuks.

Plaani alusel koostab maanoor koduümbruse kaunistamise kava pikema aja peale, märkides värvilise pliiatsiga plaanile, kuhu peaks tulema aed, teed, ilupuud, põõsad, muruplatsid jne.

Maanoore poolt koostatud koduümbruse kaunistamise kava ja selle teostamist hinnatakse 1937. a. sügisel vähemalt 3-liikmelise komisjoni poolt, kuhu kuuluvad Põllutöökoja esindajana maatulunduskonsulent või konvendi poolt määratud isik, ringivanem või tema asemik ja üks maanoorterangi juhatuse liige.

Hindamise alusel antakse kodukaunistamise töörühmast osavõtjatele välja vastavad diplomid ja igas ringis kõige parema kava koostajale ja teostajale ka autasu.

Kui maanoorte organisatsioonis vähemalt 5 liiget on valmistanud komisjoni poolt rahuldavaks tunnistatud plaanid ja teostanud kodus algelised puhtuse ja korra nõuded, jäävad neile väljaantud plaani valmistamise abinõud ekker ja mõõdulint organisatsiooni omanduseks.

Maanoorte organisatsioone, kes soovivad eelpool nimetatud tingimustel võistlusest osa võtta, palutakse sellest lähemal ajal teatada Põllutöökojale. Kuna plaani valmistamise abinõusid on võimalik välja anda piiratud arvul, siis võib juhtuda, et hilisemaid ülesandjaid ei saa rahuldada. Võistlusest võivad osa võtta niihästi need maanoorte organisatsioonid, kus alles tänavu tehakse algust kodukau-

nistamisega, kui ka need, kus juba on varem töid alustatud.

Tööjuhiseks on soovitat kasutada Kodukaunistamise Hoogtöö Peakomitee väljaandel ilmunud raamatut „Maakodu ümbrus kaunimaks“, — hind 10 senti.

Juhiseid ekkeri ja mõõdulindi abil õueplaani valmistamiseks leiduvad ajakirja käesolevas numbris.

Õueplaani valmistamine ekkeri abil.

Agr. E. Nugis.

Mõnikord tuleb vajadus valmistada teatud kodutalu maa-alast plaan. Eriti suur tarvidus on viimasel ajal õueplaanide valmistamiseks neis taludes, kus on asutud koduümbruse kavakindlale kaunistamisele.

Küllalt täpse plaani saame valmistada soovitud maa-alast ekkeri ja mõõdulindi abil. Kõige käepärasem on kasutada prismaekkerit, mis kujutatud joon. 1.

Joon. 1.

Prismaekker koosneb metallraami asetatud klaasprismast ja käepidemest. Käepideme alumises osas on auk. Selle abil on võimalik kinnitada ekkeri külge mõõr, mille otsa asetatud tinatükike. Viimase abil on võimalik hoida ekkerit vertikaalselt maapinnal asuva soovitud punkti kohal.

Klaasprisma kaks külge moodustavad täisnurka. Ekkeri tarvitamisel hoitakse täisnurk silma poole. Ekkeri abil on võimalik ehitada täisnurka looduses vaiade abil tähistatud joonel, samuti võib ta abil leida, kuhu langeb teatud punktist lastud perpendikulaar varem tähistatud joonele.

Kui asume looduses äramärgitud joonele ja hoiame ekkeri nii käes, et täisnurk asub silma poole ja prisma tagumine külg meie joone sihis, siis leiame prisma parempoolsesse osasse vaadates vaiade kujutise, mis asub meist vasakul, ja prisma vasakpoolsesse osasse vaadates — vaiade kujutise, mis asub meist paremal. Arvesse tuleb võtta ainult seda vaia kujutist, mis püsib paigal kui ekkerit natuke keerame, veeretades sõrmede vahel käepidet. Peegeldumise tõttu on ekkeris

näha veel vaiade kujutisi, mis ekkerit veidi keerates liiguvad. Neile kujutistele ei tule pöörata tähelepanu.

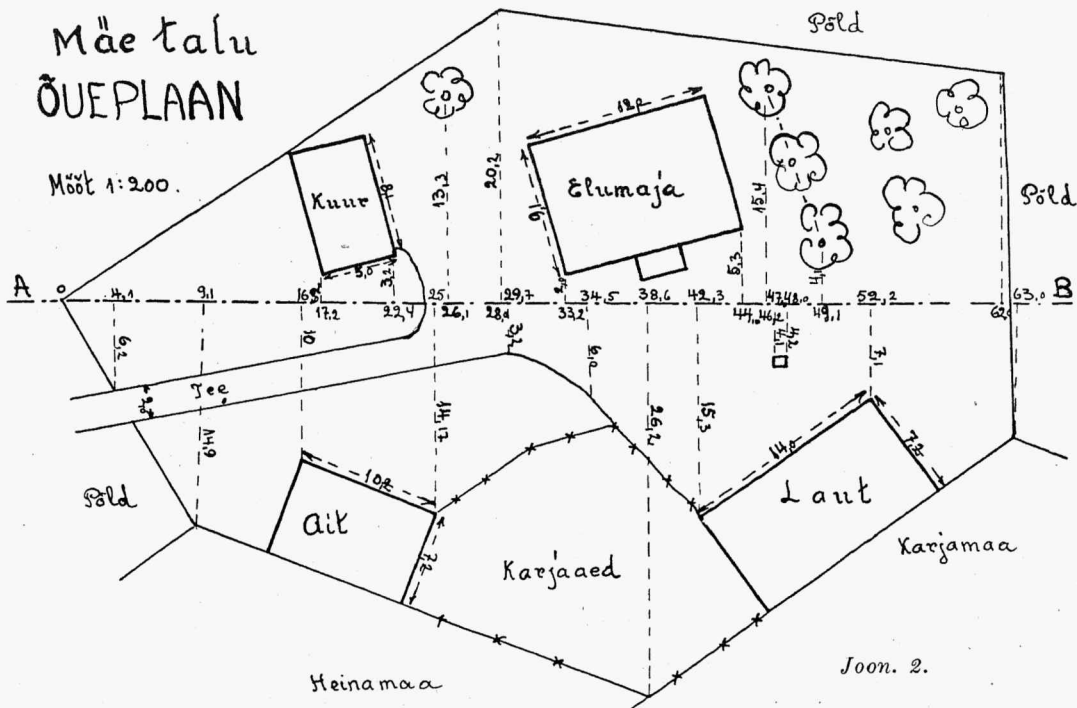
Kui laseme abilist asetada kepikese ekkeris paistvate vaiade kujutiste suunas, siis olemegi ehitatud antud joonele antud punktist perpendikulaari.

Soovime väljaspool meie sihijoont asuvast punktist lasta perpendikulaari sihijoonele, siis käies edasi-tagasi mööda sihijoont, otsime üles kohta, kus atnud punkti ja meie sihivaiade kujutised langevad kokku. Sinna langebki otsitud perpendikulaar.

Peaasjalikult viimati käsitatud otstarbeks kasutamegi ekkerit plaani valmistamisel. Oletame, et tahame plaanile kanda joon. 2 kujutatud talu õuet. Kõige pealt ajame läbi õue pikuti sihijoone A B, märkides selle ära vaiadega. Sihijoone ajame pikuti õuet, lagedamat kohta mööda, kust oleksid võimalikult kõik õuel asetsevad üksikasjad hästi näha. Nüüd hakkame sihijoont mööda liikuma A B suunas ja märgime ära kohad, kuhu langevad tähtsamatest punktidest lastud perpendikulaarid. Mõõdulindiga möödame ära perpendikulaari kauguse 0 punktist kui ka perpendikulaari pikkuse enese. Paberile joonistame skitsi ja märgime sinna sihijoone ning õuel leiduvad üksikasjad, nagu majad, teed, aiad jne. Sihijoone ja perpendikulaaride juurde märgime mõõtmisel saadud andmed, vähemalt 0,1 m täpsusega, nagu see tehtud joon. 2. Peale selle möödame ära hoonete pikkused ja laiused, tee laiuse ja mõned teised suurused, mis hiljem plaani valmistamise juures on vajalikud. Kõverate joonte märkimiseks laseme perpendikulaarid kõverusi iseloomustavamatelt kohtadelt, nagu tippudelt ja käänakutel.

Skitsile märgitud andmete põhjal joonestame pliatsiga valgele paberile õueplaani sirkli ja kolmnurga abil. Kõige pealt kanname paberile sihijoone, siis perpendikulaarid ja lõpuks kõik üksikasjad. Üksikasjad joonestame üle tušiga, kuna sihijooned ja perpendikulaarid kui ajutised abijooned, hoopis ära kustutame.

Mäe talu ÕUEPLAAN

Kui juhtub, et ühele sihijoonele ei saa kõigist soovitud punktidest lasta perpendikulaare, siis võib ajada veel ühe või mitu uut sihijoont, mis oleksid perpendikulaarsed või ka paralleelsed esimesele.

Plaani mõõduks võiks olla õue puhul 1:200. See tähendab, et 1 m pikkusele looduses vastaks paberil $\frac{1}{2}$ sm.

Maanoorte organisatsioonides, kus ollakse huvitatud plaanide valmistamisest ekkeri abil, oleks soovitav korraldada selleks tegelik kursus ühe liikme kodus. Maatulunduse konsulendid või põllutöökoolide lõpetajad võiksid esineda kursusel õpetajatena.

Prismaekkerit on võimalik osta optikaäridest umbes 12 kr. eest.

Künnil.

Põld kevadpalgne jälle atra nõuab,
tal sigimiseks vaja avat üsa,
nii kohustus see iidne nüüdki visa —
kui kevaditi künnipäev meil jõuab.

Siis adra laiahõlmalise raske
toon nurmele ja rakmed sean hobul,
tal kaelas rangid sedelgas kui sadul,
mis selga sean, seal küljes ehteks vaske.

Ta tunneb minuga koos künni tähtsust
ja ohkab, kui ta surun aiste vahel',
teab — algab töö, mis pidev nagu ahel,
saab ainult söögi ajal tunni puhkust.

Ent temaski on sammu uhket nõtku,
kui sirgel sihil üle välja vagu
koos ajame kui loojad uued: saagu
uus elu tärkama siit, leival jätku!

Ja mustav lint kui sirgeks tõmmat madu
jääb maha meie jälile ja taha;
sahk mulda kergitab, taas heidab maha,
nii vao kõrval sigib teine vagu.

Lööb hõbetuma adra roostes teras,
käib mullalint siis üle helkva pinna,
ja põllu avat, muldset, musta rinda
nüüd embab päike küllastuvas säras.

M. Suveste.

Tagasi koju.

Asko hingab pärast kauast kodust eemalviibimist esimest korda koduküla kevadeõhku.

Milline kergus, milline vabadus kõikjal! Soe lõunatuul paitab õrnalt põski, puud on hiirekõrvul, kõikjal algava kevade õrn tärkav rohelus. Tae-vavõlvil lõõritab lõoke võidu teiste lindudega. Maapinnal liiguvad sajad talvevangistusest vabanenud loomakesed ja putukad: hüpleb konn ja korraldab sipelgas oma talvel lagunenu elamut. Kõikjal on elu — õhus, maapinnal ja mullas, sigitavas Emakeses endas.

Kiirelt astub noormees, vallutatud kevadest, tundmata väsimust. Ta naudib vaid vabadust. Seljataga on oma muredega-rõõmuga kool. Veel paar päeva tagasi närvitseti, oodati eksameid, õigem nende lõppu. Oodati, mil-lal võiks kooli peauksest lennata välja linnuna, kaasas endistest tugevamad tiivad.

Hurraa!... Need on ju kodu põl-lud, mis sealt paistavad. Kodu — kuidas see sõna kutsub, kohustab! Hinge tekib pühalik tundmus. Ja nüüd... Jäädavalt koju — kodu põldudele, niitulede... Milline vabadus, õnn! Viirastusena ta silmade ette kerkib umbne linnatuba ja palav vagun. Ta on sõit-nud otse pealinnast, kus käis esindamas kooli. Ohe — kahjatusohe — tõuseb ta rinnust. Kuidas suudavad seal inimesed töötada ja rõõmu tunda!

Ta pilk suundub üle väljade. Kuidas kõik on muutunud ilusamaks, avaramaks, selgemaks. Kahe aasta eest sügisel põllutöökooli minnes tundus kõik teissugusena, udusemana. Ta on vahepeal ainult mõned päevad olnud kodus. Kas on muudatusi toonud kevade või kodust ära oldud aastad? Noormees näeb enese ees selgeid sihte, ta tunneb ja teab oma eluülesannet. See on Pedakmäe. Elada ja töötada ainult Pedakmäele, viia isa-isade talu vastu uuele helgele tulevikule.

Ta silmade ette kerkib uus rohelisus uppuv Pedakmäe lakkavate viljaväljadega, hea tõukarjaga, parandatud rohumaadega, ilusate hobustega, korralikkude lautadega, sigalaga, viljapuuaiaga — kõikjal Emakese Maa õnnistus innukale töötajale — see on Pedakmäe Asko talu, üks paljudest tõusva maa taludest.

Jah!... Täna võib veel unistada, Homme haarab aga juba töörohke tõsi-elu. Näe, kuidas kõik kutsub, kohustab, otse sunnib töötama — põllud, karjamaa, kari.

V. Oinas.

Noorur.

Unelmad on kink, mille Jumal on andnud meile, et teha elu talutavaks ja heaks. Olles vaesed, haiged, inetud ja mannetud — võime unelmates olla terved, ilusad ning õnnelikud. Võime isegi muuta unelmad selgeks reaalsuseks ja olla õieti noored. Noor olla ja omada ilusaid unelmaid ja võimeid nende loomiseks, on — olla lõpmata rikas.

Reaalne elu ei ole kunagi armuline ega helge. Olevik ja tulevik muutub temas halliks aastate-reaks hällist kuni hauani. Ainus mõte temas on — elada! Aga milleks, kellele? On siis tõesti tähtis, et ainult elame?

Aga meie hinge on külitud unistuse ja igatsuse ning lootuse seemned. Neist seemneist võrsuvad sisemised jõud ja unelmad ning kihutavad ja sunnivad meid elama. Need jõud annavad elule väärtust ja värvi, pehmenavad reaalelu raudseid reegleid ja loovad meile helget tulevikku.

Noorur, sa seisatud ja kuuled kaugel kumisesemas õnnekellukesi nii õrnalt ja kutsuvalt. Su hing ja unistused hõljuvad kõrgel siniõhus. Noorur, tunnen sind kui oma lootust. Näen, nii imeväärt selgesti su välkheledaid silmi, neid elavaid meritähti, mille mõõtmata sügavuse täidab võitmatu igatsusleek. Tunnen su marmorlikult valevat laupa, kus selgesti kajastub veel segamata südamerõõm. Tunnen ja tean sind, ilumeelne noorur, otsekui ennast, kuigi pole sind iialgi näinud ega sõnakestki rääkinud. Ent ometi oled mulle ligidane kui südametukse, kui purpurne libe mu veres.

Oled noor, hõõgkuum veri tuikab vabana su soonis. Su süda on puhas ja avar. Su rahutu hing on täidetud kaunite kujutelmadega ja lootustega elust, armastusest, õnnest.

Noorur, unelmad on su parimad sõbrad. Sa armastad maailma ja oma elu. Tahad luua ellu ja ajalukku oma kustumatuid sõrmejälgi ning suuri kangelasmärke tulevasile rahvapõlvile julgustuseks. Sa ohverdad oma sisear-deid inimkonna heaolu altarile, sest sa tahad elada ja anda elule ja noorusele kõik.

Ants Ajang.

Tähised noorte teel.

Noorus on homsepäeva ühiskond, mis juba täna elava huviga suhtub kõigisse avaliku elu nähtustesse. Ei taha öelda, et peaksime kõik omaks võtma, mis tänapäeva ühiskond pakub. Ei! Meil on valiku võimalus elu edasiviivate ja elu hävitavate nähtuste vahel. Enne kõike peame selgusele jõudma millise tee valime, millist rada mööda hakkame sammuma. Ei saa nõuda, et meie, noored, suudaksime luua midagi, täiesti uut, enneolematut, väljaspool aega ja ajalugu. Küll võime õppida tänapäevalt, et meie oma elu oleks parem, et meie oma teid tähistaksid edurikkad saavutused.

Eks siis küsigi paljud kaasnoored: millised on siis need tähised teel? Kas ainult raskest palehigis töötamine? Ei, kaugeltki mitte! Kuid esimeseks tähiseks olgu meil astumine maanooringi. See olgu algkooli lõpetanud maanoore esimene iseseisev samm. Siis järgmisteks sammudeks jõukohaselt tööle asumine, ei sugugi mitte palehigis, sunnitud töötegemine, vaid huviga praktiliste ja paremate töökogemuste õppimine. Järgmiseks tähiseks meie teel maanooringis on oma töö eest auhinna saamine. Mis võibki teha meile noortele rohkem rõõmu, kui et meie tööd on hinnatud, meie head tahet on tähele pandud. Kuid ärgu saagu auhind eesmärgiks. Olgu esiplaanil töö, küll siis auhinnad ja diplomid nagu iseenesest tähistavad teed.

Kuid ega töö maanoorte ringis ole vaikne omaette nokitsemine ja üksteisele diplomite väljakirjutamine. Ei! Töö maanooringis on elu parandamissoovidest

väljakasvav võimas rünnak. Teada ja suuta, see on tänapäeva maanoorsoo juhtsõna. Töö maanooringis on astmekujuline, mis võimaldab kergematest aladest pidevalt edasi jõuda raskematele. Maanooringide töö on kutseoskuse omandamine ise õppides. See on töö õppides, lauldes ja mängides. Noorus on omaette väärtus, sageli kaunim ja värvirikkam ajajärk inimelus. Elada ja tunda end noorena, võtta nooruselt, mis noorus pakub, see on meie õigus ja kohus. Ka see noorus elab, kes külavahel joob ja kakleb, tulles toime kõiksugu lollustega, selles ise lõbu tundes. Meie, organiseeritud maanoorte, lõbud on võrnatult kõrgemad, meie leiame rõõmu tõsisemas ja puhtamas, meie leiame seda oma töös, õpingutes ja puhkuses. Meil on oma siht, ettevõtte ja eesmärk. Meie ei sammutuulde radu, mättalt mättale hüpates, kirjut liblikat püüdes, et samal ajal tallata lilli.

Alati tundes end inimesena, alati käitudes inimesena, tundes lõbu nooruselt ja elust inimesena, oma kohustusi tõsiselt võttes, võime olla kindlad, et meie eluteed tähistab edu ja kordaminek.

P. Hänni,

Martna maanooringist.

Tööpäev põllul.

On varahommik. Nurme talu hiljuti algkooli lõpetanud perepoeg Ants ringutab voodis oma tööstvõimunud liikmeid ja tõuseb siis üles.

Täna tuleb neil ruunaga lõpetada eile poolleijäänud äestamistöo ja selle tõttu peab natuke varem tõusma kui harilikult, et töoga päikese loojangu ajaks lõpule jõuda. Nii mõtiskleb Ants endamisi, kui laseb vett nõrguda õhtul toobri ligunema asetatud pastaldest. Ta pilk libiseb siis läbi akna õue, kus koiduvalgusel rohul hiilgab kaste. Varsti tõuseb päike...

Viivu aja pärast on Ants põllul ja vana punane ruun tõmbab äket üle vagude. Akke järel muutub maa siledaks.

„Varsti tuleb isa ja külvab siia seemet,“ mõtleb Ants. „Vahest õnnestub saak sel aastal, siis saame hulga otri ja nisu sellelt maa-lahmakalt. Ka kaeru saab sügisel vana ruuna jaoks.“

Nüüd tuleb põlluvahe teel ka naabritahu peremees oma ruunaga ja hõikab Antsule jõudu. Ants oli nüüd sündinud oma tegevusse, et silmas naabripere-meest alles nüüd.

„Jõudu tarvis!“ hõikab ta vastu.
„Sina Ants oled kange poiss,“ sõnab naabritalu peremees, „juba vara hommikul väljas. Sinust tuleb põllumees!“

„Põllumeheks ikkan ma saada, kuid ei tea, kas selleks kõlban,“ vastab Ants naabripere-mehele.

„Seal ei ole midagi teada. Mina tean, sinust tuleb põllumees. Mina käisin oma sugulaste pool Peipsi lähedal. Seal ühes talus oli palju suurem poiss kui sina, kuid ühelgi hommikul ei saanud isa teda enne kaheksat maast lahti. Ei see viitsinud tööd teha ega ka õppida. Sina oled hoopis teisest puust!“

Antsul oli hea meel, et teda küideti.

Siis läheneb teeveerul isa, kott seljas ja vakk rihmaga kaelas.

„Sinust saab veel mees,“ sõnab isa. „Nüisugune lataks juba hommikuks äestatud. Mina panin rüüded selga ja pidin sind tulema äratama. Lähen kambri — ei Antsu ole kusa-gil. Tõttan välja ja näen — Ants juba äes-tab. Minul oli sinust siis nii hea meel, et ütlesin emale: „Ants on ikka tubli poiss küll!“ Ka ema vaatas läbi akna, kuidas sina nii vara juba äestasid. Nüüd ma külvän paar rinda, kuni emal valmib hommikusöök ja siis läheme sööma.“

Antsu meeoleu on täna üpris hea. Teda küidetakse. Kiitus veeretab aga õlgadele ka kohustusi.

Ta ei tohi asja nii kaugele lasta, et temast ollakse pettunud, et öeldakse tema kohta: „Arvasime ikka, et sest Antsust tuleb midagi

välja, kuid ei temast tulnud ühti.“ „See on kõige halvem,“ mõtleb Ants, „kui sinule nii suuri lootusi on pandud ja siis nähakse, et need lootused on olnud petlikud.“

Kuid püüdma ja katsuma peab, niipalju kui võimuses seisab.

On juba õhtupoolne aeg. Ants loodab oma töö õhtuks lõpetada. Kuldnokad sammuvad äkke ees ja taga, otsides ussikei ja neid nii palju suhu korjates kui mahub. Siis lendavad nad ära. Lindude rõõmus laul kõikjal ja sinine taevass pea kohal.

Siis tunneb Ants esmakordselt suurt vaimustust, iseäralikkust ja püha vaimustust maa vastu. Ta tunneb kui võimas tõmbejõud on maal, kuidas see teda enda külge suudab koi-ta, soovides nagu saada pühalikkust tööst igavesti temale truuks jääda.

„Selle töötuse pead saama veel täna, Emakene Maa, et sinule jään igavesti truuks. Truudusevande annan sinule praegu ja see jääb pühaks vandeks!“ ütleb Ants tasa. Ta silmist veereb paar pisarat mullasse...

Ants lõpetab töö ja viib hobuse karjamaale. Pääkese kettast on juba pool mererüppe kadunud. Sellel õhtul istub Ants kauem kui harilikult pärnapuu all pingil, kuulates kuld-noka rõõmsat laulu oma pea kohal.

Tulvil vaimset rahuldust sammub ta lõpuks kambri ja heidab voodi. Seal ta unub, ülevad tunded hinges ja rammestav väsimus kehas...
N. T u s t.

Noorele perenaisele.

Tütarlaps ja laupäev.

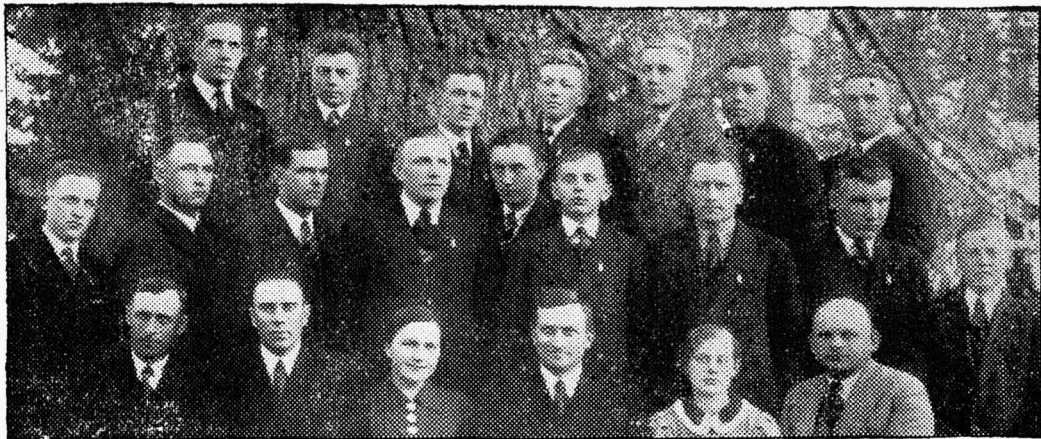
Iga vähegi korda armastav ema juhiv oma lapsed juba maast-madalast ennast ja oma lähemat ümbrust korraldama. Iga noor ja vana perenaine ohverdab osa laupäevast korra ja puhtuse teenistusse, et läheneks pühapäev hubasemana meie kodule ja meie isegi astuksime pühapäevale vastu puhtama tun-dega.

Meie lihtsad ja sageli puuduliku sisustu-sega elamud muutuvad iga korraldava käe-liigutuse järele, kui selle juures ollakse huvi ja armastusega. Peame leppima olemasole-vaga, kuid peame arvestama otstarbekohast esemete paigutust ja korraldust. Nende mõ-tete juures viibime alati, kui käime laupäe-viti eluruumid tuba-toalt läbi.

Esmajoones mainime valgust. Ärgem koormakem aknaid tihedate ja katvate eesriie-tega suvel, sest valguse pääs tuppa loob rõõ-mu ja juhatab meid nägema korratust. Pa-rem on, kui kardinad, eriti vanadel talu-

majaakendel, asetatakse pärast korralikkust akendepesu võimalikult seinapiirjoonele. Ärgem kuhjakem ka aknaid üleliiga lilledega, vaid asetagem mõned üksikud korrashoitud lillepotid aknale, mis jätab küllalt suursuguse ja kauni mulje ja ei takista valguse vaba pääsu elamusse.

Eluruumidesse jätame aga vaid vajalikud esemed — üleliigsele otsime panipaiga mu-jale. Eriti nimetaksin kööki, kuhu sageli igasuguseid esemeid kokku kuhjub, hobuse-riistadest, seasöögi pangidest, vanadest riie-test alates ja igasuguse tarbepuudega lõpe-tades. Osale igasugusele asukoht leida kap-pidesse, osale kuuri ja mujale. Köögist saa-me asjade paigutamiseks, pesemise ja küüri-misega samaväärse nurga elamus kui kõik teised. Samuti peaks iga korraldaja pere-naise silm ulatuma laupäeval põhjalikumalt ka toidu panipaika, n. n. sahvrisse, mis sa-muti korraldamist ja pesu nõuab kui teised

Polli põllutöökooli lõpetajad.

ruumid elamus. Riulite, akende ja põranda korrashoid ja põhjalik küürimine on siingi vajalik, et pere saaks puhast ja rikkumata toitu.

Tuleb hoolt kanda selle eest, et rõdud, kui need olemas oleksid suvel kaunid, hubased ja korras. Rõdul võib suvel väiksema perega süüa, külalistega vestelda ja enesegi vaba hetke mõnusalt veeta. Siia peab veidigi hoolt ohverdama. Esimeseks nõudeks on siingi puhtad, pestud aknad, kergelt eesriietega äärestatud; mööbliks võib siin olla pinke või kõva polstriga kušett, laud, millel vaas lilledega, lisaks toalilledele, mis suveks tuleb võimalikult päikese kätte asetada. Paljutarvitatud paberkardinad rõdude kaunistusena jäägu kõrvale. See ei soojenda ega pehenda ruumi, vaid labastab ümbrust.

Puudutades elamu dekoratiivesemeid, peab ütleva, et neid kuhjub sageli üleliiga. Eriti mainiks siin suuri ja väikesi raamitud pilde, mis kujutavad perekondlikke sündmusi. Neid on liiga palju seintel. Sageli on seal terve perekonna ajalugu, leeri- ja ristimistunnistustega alates. Mõned raamitud pildid seintel on nägusad. Meie oludes on taluski kättesaadav mõni kerge akvarell, sөejoonistus, kaunis ülesvöte maastikust või kodutalust. Ülejäänud peenele kribu-krabule otsime aga laualaekas ruumi — see ei kaunistu seinaga.

Rootslased, soomlased ja mõned teised rahvad tarvitavad rohkesti ka vaipu dekoratiivesemena, otse nagu maalina seinal, mis mõjub soojalt ja pehmendavalt. See on meilgi viimasel ajal tarvitamist leidnud. Aga siia lisan kohe juurde, et ainult kujutud ja tikitud vaipu on siin mõeldud, mitte labaseid maale, mida kunagi vahest käsitöökursusel õpitud. Need ebaõnnestunud ja sageli küllalt inetud seinavaip-maalid, on ajast ja arust!

Puhtale küüritud põrandale asetame suure vaiba või linikvaiba, mitte aga pisikesi vaibakesi, millised asjata põrandat killustavad ja lõhuvad põranda pinda näiliselt osadeks. Laudadele asetame lina, tavaliselt ühe, mitte 2—3 üksteise peale, suuremaga alates ja väiksemaga lõpetades nagu see meeldib mõnele palju käsitööd harrastavale inimesele. Elamut ei saa muuta oma tööde näituseks, vaid neid tuleb tarvitada tagasihoidlikult, nii et see ruumile kasuks tuleks.

Lõpuks heidetagu silm kummutitele, kapiotstele ja laudadele, kõrvaldatagu sealt kõik üleliigne: küünlalühtrid, kübarakarbid, lihavõttejänused, shokolaadinukud jne. jne. Asjata mõte, et riulit või kapipealset sellise kribukrabuga saaks korras hoida — tavaliselt on sellised paigad tolmused. Vaba pinda on aga palju kergem puhastada ja korraldada.

Tänapäeva tütarlaps ja perenaine ei tohi kõigi muude tööde kõrval unustada ka, et ta iga päev vähemalt 10 minutit ohverdaks tolmule pühkimisele ja tubade korraldamisele, samuti iga laupäev olgu selleks päevaks, kus põhjalikult magamiseruumi tuulutatakse, kontrollitakse voodeid söödikute suhtes ja korraldatakse üldiselt magamispaiku. Ja kevadel, suvel ning sügisel toome murtud oksid või lilli vaasidesse, kõrvaldame eluruumist vanad kasteheinakimbud ja hundinuad, asetame need kõik elava loodusega — silmale ja südamele rõõmuks. Meie lihtne kodu muutub puhtuses, värvikülluses, öites ja päikeses üha armsamaks ja soojemaks. Terve elamu kord, sisustus dekoratiivesemete valik ja paigutamine jääb iga isiku individuaalseks loominguks, aga siin ilmestub tihti ka meie õige kultuuriline pale. Mitte raha pole kõigi ilusa peapõhjus, nagu tavaliselt mainitakse, vaid inimvaimu hool ja tahe.

L. Kaisla.

Ettevalmistused ülemaalseks maanoorte suvepäevaks.

Ülemaaline maanoorte suvepäev 1. aug. s. a. Kuremaal, millega tahetakse tähistada maanoorte liikumise esimest aastakümnet, töötab kujuneda väga osavõturohkeks ja huvitavaks. Ü. M. Ü. sekretariaadile on tulnud hulgaliselt teateid maanoorte organisatsioonidelt, kes sõidavad suvepäevale kogu liikmesperega.

Väljakuulutatud üleriigilised töövõistlused kujunevad pinevaks. Juuni- ja juulikuul jooksul korraldavad maakondlikud ühendused koha peal celvõistlusi, et välja valida paremaid võistlejaid ja meeskondi üleriigilisele võistlusele. Nii toimuvad maakondlikud suvepäevad ja võistlused juunikuul Saaremaal, Tartumaal ja Läänemaal, juulikuul Pärnumaal ja mujal.

Suvepäeva üksikasjalisem kava avaldatakse „Tõusva Nooruse“ juulikuul numbris. Maanoorte organisatsioonid, kes soovivad esineda suvepäeval ettekannetega laulu, muusika, deklamatsiooni, rahvatantsu, võimlemise jne. alal, palutakse sellest teatada Ü. M. Ü. sekretariaadile hiljemalt juunikuul jooksul, kui nad seda veel ei ole teinud.

Ahja maanoored.

18. märtsil täitus aasta Ahja maanoorteringi ellukutsumisest. Asutamiskoosolekule Ahja algkooli ruumi oli kogunenud 43 noort, kes andsid lubaduse maanoorte sümbolset märki au sees hoida ning väarikate maanoortena töötada. Seda on senini ka kindlasti teostatud.

Kokkutuleku kohana on püsinud Ahja algkooli ruumid, sest siin on veedetud kuus pikka kooliaastat ning need ruumid on tundunud kodustena ja armsatena ka tegelikus elus viibivate noorte kokkutulekute puhul. Põhjust Ahja algkooli ruumide valikuks on andnud algkooli asend liikmepere keskkohas ja looduslikult ilusas kohas. Mõnikümmeend meetrit peasissekäigust eemal lainetab väike järveke, mille kaldal võimsalt ja uhkelt vanad tammed oma latvu taeva poole sirutavad.

Kogu ringi tegevuse juhtimine on noorte eneste käes. Asutamiskoosolekul valitud juhatause töö ja vaevaga aeti esimesed vaod söötinud pinnale. See polnud kerge, sest tuli kohaneda kogu noorte juhtimise tööga ning selle juures noori rakendada tegelikule tööle.

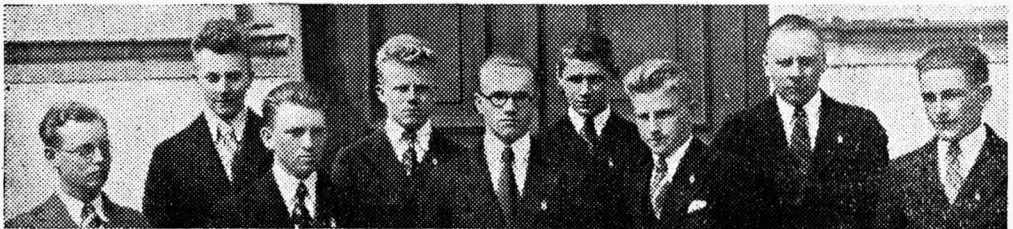
Liikmete tööd pidurdas liikmete ebaühtlane hariduslik tase, sest algul kuulusid liikmesperre ka algkooliõpilased ning nende töö korraldamine nõudis palju vaeva ja hoolt. Ümberkorraldamistöö järele jõuti nii kaugele, et uue tegevusaasta alguseks olid liikmeskonnas kõik need noored, kes Ahja kuueklassilise algkooli lõpetanud, vanadusega 14—19 aastat. Praegu on liikmete arv 48.

Aasta-koosolekul valiti 1937. a. uus juhatus järgmises koosseisus: kontr.-assist. A. Muuga — esimees, J. Toomsalu — sekretär ja E. Vardja — kassahoidja. Ringivanemaks on algkooli juhataja Ed. Püttsepp.

Juhatause poolt töötati välja üldtegevuskava, mis on aluseks ringi üldjuhtimisel ja üksikute tegevusharude töö korraldamisel. Tegevuskava alusel peetakse üldkoosolekuid kaks korda kuus — igal esimesel ja kolmandal pühapäeval. Igal üldkoosolekul on üks või enam liikmeid esinenud ettekannetega. Ettekanded haaravad kas üldkasvatustlikke või põllumajanduslikke küsimusi. Peale selle on ette nähtud referaat- ja vaidluskosolekute pidamine, õpiringide ja töörühmade tegevus ning kursuste korraldamine. Ring võib korraldada ümbruskonnale põllumajanduslikke kursusi, avalikke koosolekuid, põllumajanduslikke näitekohtuid jne.

Ellu on kutsutud terve rida õpiringide ja töörühmi noorte eneste juhtimisel. Nimetada oleks laulu- ja näiteringi E. Lehe juhtimisel, lauluringi E. Joonaase juhtimisel, muusikaringi J. Toomsalu juhtimisel ning spordiringi E. Vardja juhtimisel.

Taimekasvatuse alal töötavad järgmised töörühmad: a) köögiviljakasvatus, b) marjaaed ja puukool ning d) põldtaime- ja heinakasvatus. Töörühma tegevust juhib ringi esimees A. Muuga. Siis töötab veel koduümbruse kaunistamise töörühm E. Lehe juhtimisel.

Õppinud põllumehi Arkna põllutöökoolist.

Vasakul — Ahja maanoorteringi liikmespere. Paremal — Ahja algkooli hoone.

Sisemise töö kõrval on aega pühendatud ka üldettekannete korraldamisele. 31. jaan. k. a. peeti karskusõhtu, kus kõnega ja ettekannetega esinesid noored. Teise suurema tööna pandi kevadepühade ajal toime pidu. Eeskava osade täitmisel esinesid noored. Ka muusikaring esines peol oma ettekannetega. Rahvast oli pidu külastamas väga palju.

Kui ringi liikmete keskel jätkub niisugune töötahe ja armastus töö vastu nagu senini, siis võime loota tegevusest kasu meie riigile, rahvale ning noortele enestele, kes hakkavad tulevikus meie armsal kodumaa pinnal töötama.

Aksel Muuga.

Torma Maanoortering.

Torma maanoortering, mis asutatud 1. veebr. 1936. a., tegutses ringivanema A. Joosti juhitud juhtimisel. Tegevust takistavalt mõjus tegevliikmete puudus, millest aga energiline ringivanem noorperemees A. Joost üle sai. Ja nüüd, kus noortering on jõudnud teise tegevusaastasse, tõuseb tegevliikmete arv 25-le. 1937. a. lahkus endine ringivanem, kuid noored soovivad näha teda ikka eneste keskel, sest oli ju see tema, kes ajas esimesed vaod.

Maanoortering oma teisel tegevusaastal võttis üldkoosolekul 22. märtsil s. a. vastu töökava, mis oli koostatud 17-punktiline. Aluseks olid võetud noorte ellu puutuvad küsimused ja üldkasulikud loengud.

Võib märkida seda, et noorte tegevus on leidnud koha peal heatahtlikku hinnangut vanemate poolt. Avalikke loenguid ja kursusi, mida ring korraldas kevadtalvel kokku 5, õnnestusid kõik hästi, Nendest kursustest ja loengutest võttis osa kokku 340 inimest.

Suvised töökava kohaselt on moodustatud töörühmad. Tütarlapsed tegelevad kõõgiviljakasvatuse alal ja mõni kasvatab uudisartikliit — loomakapsast. Poeglapsed kasvatavad nisu ja heinaseemet vastavalt ettenähtud nõuetele. Nimetatud aladest võtavad noored tõsiselt osa.

Maanoortering korraldas 30. märtsil s. a. Tõikvere algkooli ruumes C. R. Jakobsoni mälestusõhtu. Tormas elas ja töötas

C. R. Jakobsoni isa ja ka C. R. Jakobson natuke aega.

Esimesena kõneles noorteringi toetaja-liige V. Metti teemal: „C. R. Jakobson kui Eesti rahva juht“. V. Metti oma ettekandes andis ülevaatliku ja huvitava pildi noortele sellest, kuidas töötas suur rahvajuhth oma kalli isamaa ja eesti rahva parema tuleviku nimel kogu oma energiaga. Keset suurimat võitlust, 55 aastat tagasi, pidi ta elavate keskelt lahkuma.

Teisena kõneles noorteringi tegevliige A. Maido teemal: „C. R. Jakobsoni lapsepõlv“. Noor kõneleja kõitis kogu kuulajaskonda huvitava ja sisuka ettekandega meie suure töömehe C. R. Jakobsoni lapsepõlvest.

Viimasena kandis noorteringi tegevliige L. Pärn ette katkendeid C. R. Jakobsoni tööst, mis C. R. Jakobson pühendab noortele ja kus ta hindab väärikalt põllumehe elukutset. Kõnede vahel kandsid noored ette deklamatsioone.

Sissepääs oli 15 senti. Sissetulek annetatil Torma püstitatava C. R. Jakobsoni monumenti heaks.

ÜENÜ Torma osakonna kohta, kus tegutses Torma maanoortering, peab mainima seda, et osakonna juhatus, eesotsas esinaine prl. M. Roosiga, on väga heatahtlikult ja abivalmilt alati aidanud noorteringi tegevust, kui seda on tarvis olnud.

Ringivanem.

69 maanoorte organisatsioon kanti Noorsoo Osakonna registrisse.

Haridusministeeriumi juures peetavasse Noorsoo Osakonna registrisse on seni kantud 69 maanoorte organisatsiooni. Vastavad tunnistused saadeti Põllutöökojast organisatsioonidele välja. Noorsoo osakonna registrisse kantud organisatsioonidele on kohalikud omavalitsused kohustatud andma tasuta kasutamiseks oma ruume ühes kütte ja valgustusega, niivõrd kui see ei takista nende asutiste muude ülesannete täitmist. Nende organisatsioonide poolt korraldatud ettekanded, millede puhastulu läheb noorsoo-organisatsioonide tegevuse arendamiseks, on vabad kõigist riigi ja omavalitsuste heaks võetavatest maksudest.

Põllutöökoja rändauhinna võitis Assikvere maanoortering.

Kodavere-Alatskivi maanoorte juhtide täienduskursusel 13. märtsil 1937. algatati mag. E. Vindi poolt mõtte, et korraldada Kodavere-Alatskivi maanoorte ühenduse tööpiirkonnas oskuvõimete viievõistlused. Esimesed säärased võistlused toimusid 23. mail 1937. a. Saarel, Saare Põllumeeste Seltsi juures.

Noorte päev algas kell 12 Saare Põllumeeste Seltsi puhkpillide orkestri avamänguga O. Mäe juhatusel, järgnesid pidulik jumalateenistus õp. K. Koolilt, avakõne H. Saarel, peakõne mag. E. Vindilt, deklamatsioon H. Ripsilt ja rahvatantse ÜENÜ Saare osakonnalt.

Pärast seda tulid noorte oskuvõimete viievõistlused. Võistlused toimusid järgmistel aladel:

1. Taimekasvatases: 50 kapsataime istutamises 13—17 a. vanustele.

2. Loomakasvatases: veise puhastamises 16—19 a. vanustele.

3. Käsitöös: poistele 18—22 a. v. saeviilimises, köieotsade sidumises ja katkenud köie jatkamises.

Tütarlastele 15—20 a. v. kindakudumises varem kätteantud kahevärvilisel mustriil.

4. Vaimliste võimete alal: kõnevõistlus teemal „Tänapäev ja noored“. Lubatud pikem kõneae 15 min. Osavõtjad 18—25 a. vanad.

5. Spordis: kombineeritud teatejooks, millest 2 km. rattasõitu ja 1 km. jooksu, 18—25 aasta vanustele.

Võistlustest võtsid osa kõik Alatskivi põllumeeste konvendi piirkonnas tegutsevad 10 maanoorte organisatsiooni, ning iga organisatsioon oli võistlusele välja saatnud oma viis paremat vastava eriala liiget. Võistluste eel oli tunda erilist pinevust, kuna võistluse pealvaatajateks oli üle kolmesaja-pealine rahvahulk, kellele Saare Põllumeeste Seltsi avarad ruumid jäid kitsaks.

Üksikutel võistlusaladel tulid paremateks:

1) taimeid istutamises — Alliku mnr. Ed. Saar, Assikvere mnr. A. Nõmm, Ranna-Kadrina mnr. A. Lau mets; 2) loomade puhastamises — Assikvere mnr. E. Holst, Korka mnr. H. Moor; 3) meeskäsitöös Alatskivi mnr. A. Koka, Pala mnr. O. Luiga; naiskäsitöös — Saare mnr. L. Kaur, Assikvere mnr. E. Kuk; 4) Kõnes — Alliku mnr. K. Männi, Alatskivi mnr. E. Välja ja 5) spordis — Saare mnr. V. Salumets ja A. Soodla.

Hindamiskomisjon koosseisus: E. Vint, H. Audru, K. Tarik, H. Luht, H. Saar, L. Raatma, H. Rips, A. Nõmm ja K. Värk tunnistas ringide-vahelises oskuvõimete viievõistlusevõitjaks Assikveremaanoorteringi, kus võistlesid A. Nõmm, E. Holst, M. Kiesel ja E. Kuk. Põllutöökoja esindaja mag. agr. E. Vint andis

võistluste lõpul võitjale ringile üle Põllutöökoja rändauhinna juhtlausega „Töö kiidab tegijat“. Rändauhinna oli „ilmajaam“, mis koosnes baromeetrist, hügromeetrist, harilikust termomeetrist ja min. ning maks. termomeetrist. Rändauhinna hõbeplaadile jäädvustati võitja organisatsiooni ja võitja meeskonna liikmete nimed. Lõplikuks omndamiseks tuleb rändauhind võita kas kolm aastat järjest või viis aastat vaheldamisi.

Noorte päeva lõpetas vallavanem Karl Lass. Öhtul oli Saare Põllumeeste Seltsi ruumides pidu, kus esines Ranna-Kadrina maanoortering A. Mälu näidendiga „Õitsev meri“ ja teised ringid muude paladega.

Saarel toimunud viievõistlused olid esimeseks katseks korraldada ringide-vahelised võistlust uuel alusel, korraldada nii, et organisatsioon peab oma tgevust arendama igakülselt. See esimene katse õnnestus väga hästi.

Rahkla maanoorteringist.

Rahkla maanoortering pühitses 11. aprillil oma esimest aastapäeva. Aastaga noored teinud tõsist tööd ja saavutanud edu. Liikmete arv on kasvanud 20-lt 38-le ning näib kasvavat edasi kiire tempoga. Aastapäeva puhul korraldati aktus. Ringi vanem avaldas kiitust kahele tublile maanoorele, Milde Soomele ja Hilda Reimani.

C. R. Jakobsoni 55-a. surmapäeva mälestusaktus peeti Rahkla koolimajas 30. märtsil s. a. Kõnega esines ringivanem A. Sirelpuu „Jakobson kui rahvajuh ja noorte eeskuj“. Noored kandsid ette C. R. Jakobsoni luuletusi. Aktus ilustati ka lauludega. Eriti meeldivaks lauluks rahvale oli: „Rändur, kui sa matkad, seal kus vahvamad lahingute kotkad vaikselt puhkavad“. Lõpusõna ütles juhatuses esimees R. Sirelpuu. Rahva osavõtt aktusest oli rohke.

Maanoored tööil.

E. Nisukasvatavate Ühingu poolt Ü. M. Ü. kaudu korraldatud nisukasvatuse võistlustest võtab osa 60 maanoort 30 organisatsioonist. Kanepikasvatusega tegeleb 88 noort 33 organisatsioonist. Heinaseemnete vaatluslappide rajamiseks on välja saadetud Põllutöökoja poolt seemneid 100 komplekti à 20 liiki.

TOIMETUSELE SAADETUD KIRJANDUS.

Fr. Toomus: K. Päts ja Eesti tulevik, hind kr. 1.50. See teos püüab anda asjaliku hinnangu meie suurima riigimehe Riigivanem K. Pätsi isiksuse ja töö kohta.

Raamatut on soovitatav tellida aadressil: Kirjast. „Loov Eesti“, pk. 47, Tartu. Noori, kellel võimalik raamatut levitada ümbruskonnas, palutakse teatada oma nimi ja aadress kirjastusele.

Teil on palju jõudu.

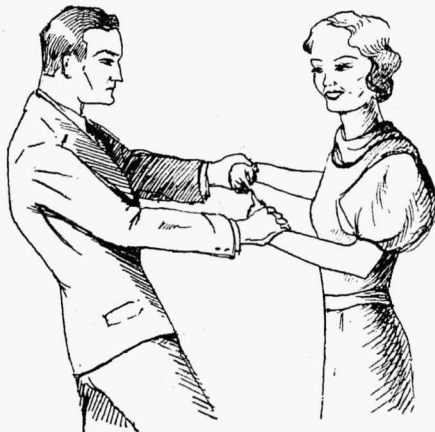
1. Pange lahtine pihupesa pealaele. Ilma erilise pingutuseta suudate kätt seal edasi hoida, kuigi seda tugeva jõuga üles püütakse tõsta. Kätt lahutada püüdja ei tohi katse ajal kummarduda. Joon. 1.

2. Asetagu üks tugevamaid oma rusikad pealistikku. Käed tuleb hoida võimalikult sirgelt ja kaugel. Ta üllatub, kui te kerge sujuva nimetissõrme löögiga lahutate ka jõuliselt koos hoitavad rusikad. Joon. 2. Tundub, et lahtilöömine teostub seda kergemini, mida tugevamini rusikaid koos püütakse hoida.

3. Pange mõlema käe nimetissõrmed enda ees otstega vastamisi. Hoidke käed võrdlemisi keha lähedal. Ei valmista erilist raskust sõrmi kohakuti hoida ka siis, kui neid jõuliselt lahutada püütakse. Lahtirebija seisiku otse teie ees, mitte kõrval, ja rebimine sündigu ette-sirutatud kätega horisontaalsuunas. Joon. 3.

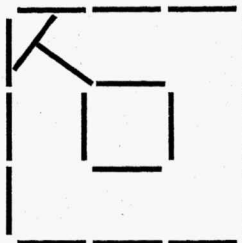

4. Teie olete tugevam kui viis meest. Toetuge kätega vastu seina, nagu näidatud joon. 4. Pingutades oma käsi ja keha, suudate vastu panna mitme mehe ühisele katsele suruda teid vastu seina.

Eelmise numbrü ülesannete lahendused.

1. Salgas oli 4 poissi.
2. Lauad tuleb asetada nii:

TOIMETUS ja TALITUS: Tallinn, Pikk tään. 40. Telefon 464-24. — Posti jooksev arve nr. 275. Ilmub üks kord kuus. TELLIMISE HIND: aastas kr. 1.50; 1/2 aastas kr. —,80. Üksiknumber 20 senti. Peatoimetaja A. Käbin. Vastutav- ja tegevtoimetaja E. Nugis.

Eesti Ühistegeline Kindlustus-Keskselts

Tallinn, S.-Karja 19. Kõnetraat 426-83. Postkast 122

Vastastikkuste
kindlustusseltside
keskkorraldus

EDASIKINDLUSTUS • NÕUANNE

Täielist rahuldust Eesti põllumehele annavad Inglise **Ransomes** kvaliteet

uudismaa harimise riistad:

adrad, randaalid, kultivaatorid, maatasandajad trenaash-sahad, heinamaa äkked, jne. traktori ja hobuse veoks.

„HORNSBY“ niidumasinad.

Kartulivõtmise masinad, vilja- ja ristikehina peksumasinad, aurumasinad ja katlad.

Isesõitjad ja veetavad lokomobiilid.

RUSTON maailmakuulsad

põllumajanduslikud petrooleummootorid, diiselmootorid 3. h. j. peale puugaasimootorid, pumbad ja tigupagerid.

TREWHELLA

puude ja kännujuurimise masinad — parimad Eesti oludes.

Peaesindus ja ladu: V. M. LAUSSEN Tallinn, Roosikrantsi 3. Telef. 466-26.

A. S. Rumberg, Tuberg & Ko

SEEMNE-, SÖÖGIKARTULI JA
KARTULIJAHU EKSPORT

Tallinnas, S. Kloostri 22-18
Telegr. aadress: „TURUM“
Kõnetraat 438-43 ja 438-45

ÜHISELU TRÜKIKODA

Tallinnas, Pikk 42 / Kõnetraat 442-04

Valmistab maitsekalt ja parajate hindadega igasuguseid trükitöid kõige lihtsamast kõige keerukamani. Telefonilised tellimised täidetakse täpselt. Laos alati valmis vallavalitsuste ja vallakohtute kantseleiraamatud, plangid, võlakirjad jne. Töö korralikusele ja täpsusele pannakse erilist rõhku.

Rotatsioonitrükk • Nooditrükk • Raamatuköitmine

Soovitame lugupeetud piimatalitustele:

Rootsi „ALFA-LAVAL“ ja Saksa „VESTFALIA“ harilikke, poolhermeetilisi ja täishermeetilisi

koorelahutajaid

Astra & Silkeborgi vabrikute uuemat tüüpi ning paremate katsetulemustega kroonitud **piimatööstuse masinaid**

Prægusaja paremaid üldtunnustatud **piimaveokanne ja piimakurnasid** Taani „F. M.“, ja Rootsi „Alfa“.

Võitünnimaterjali, pärgamenti, võisoola, võivärvi, väävelhapet, amüülalkoholi, masinarihmu, ning kõiki piimatalituses vajalikke laboratooriumitarbeid.

Müük ainult piimatalitustele • Jälgige hinnakirju.

P.K. „VÕIEKSPORT“

Põllumajandustööriistade- ja metallitööstus

S. AUSTA ja POEG Elvas

Tööstuse tän. 8.

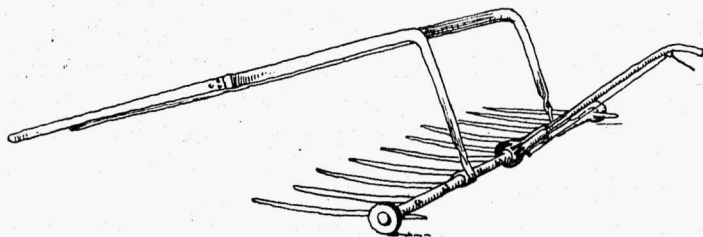
Telefon 36.

Valmistame oma tööstuses igasuguseid põllutööriistu.

Traktori kultivaatoreid ühes koorimisatradega. Kultivaatoreid umbrohulõike nuga-
dega. Kultivaatoreid Rasevski tüüpi. Vedruäkkeid ühes umbrohulõike nuga-
dega. Vedruäkkeid harilikke. Heina- ja uudismaaäkkeid. Juurvilja harimissahku. Juurvilja ja kultuurheina-

maa sahu. Sahu harilikke – klaaskõva hõlmadega. Kartuli-
sahu (mutt).

Loorehasid (loo kokkuvedamiseks). Põllulibistajaid. Sikk-
sak äkkeid. Seemendusäkkeid jne. jne.

Looreha tüüp SV. Luku osad on asetatud määrdekindlasse käigukasti. Sellega on kõrvaldatud töötakistused ning töötulemus suurem 30%.